

han da gif ind paa, at Tjenderne og deres Opkræven skulde forblive hos Geistligheden; det er beklægtigt, at denne Indrømmelse kom saaledes, at den næsten ikke gjorde nogen Nytte, hvilket den vistnok i væsentlig Grad kunde have gjort, hvis den var fremkommen paa et noget tidligere Tidspunkt. Jeg maa imidlertid ved Siden heraf udtale, at denne Svaghed i Retning af Smødelommen, som det ærede Medlem dengang blev overfaldet af, og som han, efter hvad vi jo Alle kunne huske, maatte høre ikke saa ganske lidt for af sine nærmeste politiske Venner, er han grundig kommen bort fra, thi det er sikkert, at i det foreliggende Forslag er der ikke Spor tilbage deraf. Det ærede Medlem fremdrog idag med Styrke, at denne Svaghed agter han ikke oftere at gjøre sig skyldig i, men at han nu vil fastholde det Standpunkt, han er kommen tilbage til, og ikke vise nogen Smødelommen, idet han mener i Sommer at have erfaret Befolkningens sande Stemning. Jeg skal nu gjøre en Henstilling til det ærede Medlem, forsaavidt der maatte hænde ham noget Mennefskeligt, hvis han nemlig atter skulde faae et saadant Anfald i denne Samling, hvilket efter min Mening vilde være meget rart, thi jeg tror, at der ellers ikke kommer Noget ud af Sagen; jeg vil blot sige: Lad det for Guds Skyld blot ske titide!

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet: Det ærede Medlem, der nu satte sig, sluttede med nogle almindelige Bemærkninger vedrørende det nu foreliggende Lovforslag, men det forekommer mig, at den større Del af hans Foredrag nærmest havde til Opgave at holde et Slags opbyggeligt Foredrag for mig om, hvorledes en konstitutionel Minister skal høre sig ad. Nu er det ganske vist, at enhver Minister med Glæde maa modtage saadanne Bidrag, som kunne komme til ham, især naar de fremkomme fra en — som jeg ligeoverfor ham virkelig antager; det er sagt i Alvor og ikke ironisk —

velvillig Side. Men han maa paa den anden Side muligens vel kunne tænke sig, at da jeg er saa gammel en Minister, kan jeg nok selv have gjort de Betragtninger, som han fremstillede, og at det derfor dog vel neppe kan være Tilfældet, at min Fremgangsmaade skulde have været den, han havde tænkt sig, at det navnlig ikke er sandsynligt, at jeg skulde være bleven ledet af de Motiver, han anførte. Naar jeg derfor strax begjærer Det for at gjøre nogle Bemærkninger om min hele Stilling med Hensyn til disse Love, saa sker det ikke blot for at besvare den Opmærksomhed og Varme, hvormed det ærede Medlem har taget sig af min Sag, men fordi jeg virkelig tror, at det vil være ønskeligt for Nøgledagen i det Hele at faae den rette Opfattelse af, hvilken min Tankegang i saa Henseende har været. De Herrer ville da komme til at se, at jeg ikke i denne Sag saalidt som i nogen anden og saalidt som i nogen som helst Retning enten har eller prætenderer at have den allersjærmeste Lighed med den vrede Achilles. Der er Andre, hvem det vist ligger nærmere at faae den Slags Epitheta anvendt paa sig, end det ligger mig. Det har ialtfald ikke det Sjerneste med denne Sag at gjøre. Jeg har allsaa ikke truffet mig tilbage i mit Delt, og forsaavidt jeg har maattet sætte mig paa Labourretten, som det ærede Medlem nævnte, da er dette sket uden noget som helst Hensyn til disse Sager ifølge den naturlige Nødvendighed, at saalænge man er i et Ministerium, maa man blive siddende paa Labourretten. Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem deri, at det, som han yttrede, skulde være specielt med Hensyn til, hvad der har været Gjenstand for Kirkekommissionens Forhandlinger, at jeg er bleven kaldet til at blive Minister; jeg mener, at haade han og jeg maa lade staa ganske urørt, hvad Anledningen har været til, at jeg blev kaldet til Minister, men jeg skal indrømme, at naar jeg fulgte et saadant Råd og traadte ind, saa skete det med en meget bestemt Overbevisning om, at det